

1998.03.31

A frankfurti könyvvásár meghatározza külhoni imázsunkat

Határtalan Magyarország

Magyarország 1999-ben – elsőként az egykori szocialista országok közül – díszvendége lesz a frankfurti könyvvásárnak. E státust pályázati úton lehet elnyerni, méghozzá úgy, hogy az adott ország kormánya állami garanciát vállal a rendezvény finanszírozására. Magyarország '97-re nyújtotta be a pályázatát, ám a vásár igazgatósága a '99-es évet ajánlotta föl. A kormány a 2054/1996 számú kormányhatározatával vállalt garanciát a frankfurti megjelenésre, majd a 2374/1997 számú határozatban a költségvetési fedezetről is intézkedett.

A magyar előkészületet tavaly januártól az MKM miniszteri titkársága koordinálta, 1997 márciusában ugyancsak az MKM keretén belül egy Frankfurt '99 nevű programiroda jött létre, amely ezekben a napokban alakul közhasznú társasággá. (A kht alapító okirata jelenleg a PM jóváhagyására vár, szervezik már az irodát, összeállt a stáb. A kht ügyvezető igazgatója Morcsányi Géza lesz, a művészeti vezetője pedig Sebesi István.) A tervek szerint a kht '99 februárjában irodát nyit Frankfurtban is, hiszen a felkészülés utolsó szakaszában egy sor olyan feladat merülhet fel, amelyeket a helyszínen lehet megoldani. A díszvendégség promócióját nemzetközi tapasztalatokkal rendelkező Claudia Korenke asszony szervezi. A frankfurti fellépés meghatározó jelentőségű imázsunk külhoni kialakítása szempontjából, így érthető, hogy a könyvvásár előkészületeibe be kell kapcsolódnia a Külügyminisztériumnak és az Idegenforgalmi Minisztériumnak is.

Még mindig az előkészületek része az a fordító és kiadói pályázat, amelyet tavaly hirdettek meg s melynek során 54 millió forintot ítél meg a zsűri a fordítási munkák támogatására.

A napokban látott napvilágot, és a most zajló lipcsei könyvvásáron mutatják be azt a válogatást, amelyet Dalos György és Wernitzer Julianna készített. A kötet a fordítói pályázat nyerteseinek munkáiból közöl részleteket életrajzi és bibliográfiai jegyzetekkel ellátva. A kiadvány nem titkolt szándéka az, hogy a német nyelvterületen működő kiadók „gusztust kapjanak” újabb fordítások elkészítésére.

Kialakult végre a magyar szlogen; több lehetséges változat közül végül az Ungarn unbegrenzt, azaz a határtalan Magyarország nyert. Ez egyszerre kíván utalni a német határnyitás tízéves évfordulójára, hazánkra, mint a kultúrák találkozóhelyére, de nem kisebb mértékben kacsint az uniós csatlakozásra is.

Információk szerint a '99-es magyar pavilon a „szabad évtized” multimédiás bemutatója lesz, alapinstallációban, különböző iparművészeti alkotások, filmek, videó, hangfelvétel, objektek, virtuális elemek adnak majd összképet a magyar kultúráról, történelemről, a társadalom mindennapjairól. Bár a díszvendégség lehetőséget nyújt arra, hogy Magyarország '99-ben „megszállja” Németországot, és ennek lesznek gasztronómiai, képzőművészeti, zenei, turisztikai és egyéb vonulatai is, a főcsapás mégis csak a könyvkiadás. Hazánk jelenleg mintegy harminc szerzővel van jelen a német könyvpiacra. Közülük például Konrád, Kertész, Nádas, Szabó Magda, **Eörsi** vagy Esterházy a legismertebb közép-európai szerzők közé tartoznak, jelentős kitüntetések és díjakat nyertek. 1999-ben újabb szerzőktől jelennek meg könyvek az előbb említetteken kívül. Balla Zsófia, Bodor Ádám, Dalos György, Darvasi László, Földényi F. László, Garaczi László, Gombár Csaba, Göncz Árpád, Hegedüs Géza, Kornis Mihály, Kosztolányi Dezső, Krasznahorkai László, Krúdy Gyula, Korelly Endre, Lászlóffy Aladár, Márton László, Mészöly Miklós, Mikes Kelemen, Mosonyi Aliz, Parti Nagy Lajos, Pálincás György, Petri György, Radnóti Sándor, Rakovszky Zsuzsa,

Szántó T. Gábor, Szepes Mária, Tandori Dezső, Tar Sándor és Závoda Pál. (A lista remélhetőleg még bővíthető.) S ami igazán érdekes, a nagy hírű Rowohlt Kiadó Kertész Imre és Nádas Péter műveit életműsorozatban szándékozik kiadni, a Surhrkampf magyar regény- és versantológia kötetet tervez, a Steidl a Magvetővel közösen jelenteti meg Nádas Péter fotóalbumát.

Az írók tehát bőrbe és vászonba kötve, esetleg CD-ROM-on –, de akik tehetik – élőben is jelen lesznek Frankfurtban. A tervek szerint 100–120 irodalmi este, matinéra, pódiumbeszélgetésre kerül majd sor. Többek közt a Literatushausban, a Römerben és a Deutsche Bibliothekben. Azt is megtudtuk, hogy a Schirn Kunsthalléban két jelentős magyar kiállításra kerül sor; kivonul az Esterházy-gyűjtemény, és egy a XX. századi magyar művészetet bemutató tárlat. A vásár nyitó napján kulcsfontosságú gálaest színhelye lesz a frankfurti Alte Oper. A jelenlegi tervek szerint a Magyar Nemzeti Filharmonia Zenekara ad hangversenyt, és itt kerülne sor Kurtág György Hölderlin dalciklusának világpremierjére is. A kapcsolódó kulturális rendezvények terveiben szerepel a Közép-Európa táncszínház, a Sámán Színház, a Szegedi Balett, és Bozsik Yvett társulatának vendégjátéka. Nagyjából a vásár idejével egy időben kerül sor a magyar filmhétre. Elsősorban az elmúlt tíz év termését mutatnák be, de lehetőség van arra, hogy a húszas-harmincas évekbeli magyar közreműködéssel készített német filmeket is vetítsék, nemcsak Frankfurtban, hanem Németország más nagyvárosaiban is. A Frankfurt '99 kht létrejöttével, tehát eldőrdül a startpisztoly.

V Bálint Éva